

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет
імені Івана Огієнка

ПРОБЛЕМИ, ПРІОРИТЕТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ХХІ СТОЛІТТІ

**Матеріали XVIII міжнародної
науково-практичної конференції**

21 травня 2026 р.

Електронне видання

Кам'янець-Подільський – 2026

Ministry of Education and Science of Ukraine
Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University

**PROBLEMS, PRIORITIES, AND PERSPECTIVES
OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN XXI CENTURY**

**Proceedings of the XVIII International
Scientific and Practical Conference**

May 21, 2026

Electronic edition

Kamianets-Podilskyi – 2026

УДК 378.4(477.43)(082):33
ББК 74.584(4Укр-4Хме)
П78

Рекомендовано вченою радою природничо-економічного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (протокол № 6 від 27.05.2026)

Редакційна колегія:

Іван Семенець, к. е. н., доцент, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка.
Олександр Любинський, д. с/г. н., професор, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка.
Людмила Любінська, д. б. н., доцент, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка.
Наталія Мазур, д. е. н., професор, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка.
Ірина Ящишина, д. е. н., професор, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка.
Михайло Ведерніков, д. е. н., професор, Хмельницький національний університет.
Любов Водянка, к. е. н., доцент, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича.
Тетяна Дудогло, д. е. н., конференціар університар, Комратський державний університет.
Юлія Залознова, д. е. н., професор, Інститут економіки промисловості НАН України.
Борис Маліцький, д. е. н., професор, ДУ «Інститут досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки імені Г. М. Доброва НАН України».
Вікторія Небрат, д. е. н., старший науковий співробітник, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України».
Даріуш Новак, д. е. н., професор, Державний економічний університет в Познані.
Каріна Паламарек, к. т. н., доцент, Чернівецький торговельно-економічний інститут Державного торговельно-економічного університету.
Людмила Симочко, к. б. н., доцент, Державний університет в Коїмбрі.
Наталія Супрун, д. е. н., професор, ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України».
Вероніка Буторіна, к. е. н., доцент, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка.
Ігор Касіяник, к. г. н., доцент, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка.
Валентина Колодій, к. б. н., доцент, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка.
Володимир Лисак, к. е. н., доцент, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка.
Руслан Якубаш, директор НПП «Подільські Товтри».

Відповідальний за випуск:

Тетяна Боднарчук, к. е. н., доцент, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка.

П78 Проблеми, пріоритети та перспективи сталого розвитку в XXI столітті: матеріали XVIII міжнародної науково-практичної конференції, 21 травня 2026 р. [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2026. 294 с.

Збірник містить тези доповідей учасників XVIII Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми, пріоритети та перспективи сталого розвитку в XXI столітті». Матеріали відображають результати наукового доробку вітчизняних та іноземних вчених, що стосуються історичних і сучасних аспектів розвитку економічної науки, цифрових та інноваційних перетворень економіки, обліку, аналізу, оподаткування та контролю, управління людським капіталом, а також суб'єктів господарювання різних галузей економіки.

Для науковців, викладачів, аспірантів, студентів та усіх, хто цікавиться проблемами розвитку сучасної економіки.

УДК 378.4(477.43)(082):33
ББК 74.584(4Укр-4Хме)

Електронна версія збірника доступна за покликанням:

URL: <http://elar.kpnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/10213>

Представлені у матеріалах міжнародної науково-практичної конференції тези учасників відображають власну наукову позицію авторів. Тези публікуються в авторській редакції. Автори доповідей несуть повну відповідальність за зміст тез. Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника посилання на авторів і видання є обов'язковим.

© К-ПНУ імені Івана Огієнка, 2026
© Автори доповідей, 2026

Андрій Чернюх,
здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня,
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,
м. Чернівці, Україна

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ АГЛОМЕРАЦІЇ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ СВІТОВИХ УРБАНІСТИЧНИХ КОНЦЕПЦІЙ

Сучасна географічна наука перебуває на етапі глибокої трансформації, зумовленої необхідністю розв'язання складних просторових завдань, що виникають внаслідок глобальної урбанізації. Західноукраїнський регіон, володіючи унікальною поселенською структурою та значним природно-ресурсним потенціалом, сьогодні демонструє специфічні траєкторії просторового розвитку. Процеси територіальної концентрації населення, дифузія міських функцій у сільську місцевість і формування розгалужених агломераційних систем потребують комплексного географічного аналізу.

Опрацювання англомовної фахової літератури дозволяє залучити передовий міжнародний досвід до вивчення вітчизняних проблем. Зокрема, питання стихійного розростання міст («*urban sprawl*») і деградації приміських ландшафтів є об'єктом пильної уваги світової наукової спільноти. Використання сучасних концепцій, таких як *Sustainable Spatial Development* (сталий просторовий розвиток) та *Urban Resilience* (міська стійкість), дозволяє по-новому поглянути на майбутнє Чернівецької агломерації та всього західного регіону України.

У західній географічній думці останніх десятиліть відбувся перехід від вивчення міста як ізольованого об'єкта до аналізу «міських регіонів» (*Urban Regions*) та агломерацій [4]. Сучасна урбанізація – це багатовимірний процес, що виходить за межі простого зростання чисельності міського населення [1, 4]. По-перше, детально розглядається економічний аспект: міста виступають вузлами інновацій і сервісної економіки [4]. В англомовних текстах часто використовується термін *Agglomeration Economies* (ефект масштабу), що пояснює, чому бізнес та інтелектуальні ресурси тяжіють до великих центрів [1]. Для Західної України цей процес проявляється у формуванні потужних регіональних центрів впливу, таких як Чернівці, навколо яких концентрується людський капітал [6].

По-друге, значна увага приділяється соціально-просторовій дифузії. Опрацьовані матеріали описують перехід від класичної урбанізації до *post-urbanization*, де міський спосіб життя та відповідні інфраструктурні стандарти поширюються далеко за межі офіційних адміністративних кордонів міста [4, 5]. Це створює так званий «місько-сільський континуум» (*urban-rural continuum*), у межах якого стає практично неможливо провести чітку просторову межу між містом і селом [4].

По-третє, надзвичайно актуальним у працях іноземних авторів є питання резильєнтності (*Urban Resilience*) [4]. В умовах глобальних кліматичних змін та соціально-політичних криз, просторовий розвиток територій має бути гнучким. Англомовні дослідники підкреслюють, що моноцентричні системи є значно

вразливішими за поліцентричні мережі поселень [1, 4]. Саме тому вивчення структури розселення Західної України в контексті європейського досвіду є важливим внеском у загальну теорію територіальної стійкості.

Чернівецька агломерація є складною, динамічною геосистемою, що перебуває під інтенсивним антропогенним впливом та структурною перебудовою [6]. Аналіз публікацій щодо міст схожого розміру та історичного типу показують чітку тенденцію трансформації навколишніх приміських сіл у функціональні «спальні райони», що призводить до розмивання ідентичності сільських поселень [4, 5].

Особливий акцент у сучасній англомовній літературі робиться на вразливості рекреаційних ландшафтів, що оточують міське ядро [3]. Чернівці володіють унікальним природним оточенням, проте аналіз міжнародних публікацій з планування територій підказує, що стихійна урбанізація часто ігнорує межі заповідних та рекреаційних зон, розглядаючи їх лише як резерв для забудови [6].

Для об'єктивізації цього впливу в дослідженні пропонується застосування методики оцінки екосистемних послуг (Ecosystem Services Assessment). Вона дозволяє монетизувати та розрахувати реальні економічні втрати від забудови зелених зон, включаючи втрату здатності ландшафту до самоочищення та регулювання мікроклімату [4]. В англомовних країнах цей підхід є фундаментальним для обґрунтування політики «Зелених поясів» (*Green Belts*), яка активно пропагується як найбільш дієвий засіб стримування стихійної деградації приміського простору та збереження екологічного балансу агломерації [2, 4].

Аналіз публікацій дозволяє виділити негативні наслідки стихійного розростання міст («*urban sprawl*») і для Чернівецької агломерації, що проявляється у [6]:

- деградації ландшафтів, оскільки стихійна забудова навколо Чернівців призводить до знищення природних коридорів і фрагментації екосистем;
- інфраструктурного колапсу: щільність забудови робить обслуговування комунікацій (водопостачання, дороги) надзвичайно дорогим для бюджетів територіальних громад;
- втраті ідентичності: типова приміська забудова витісняє автентичну архітектуру та традиційний уклад життя західноукраїнських громад, уніфікуючи культурний ландшафт [6].

Трансформація простору навколо Чернівців також характеризується зміною землекористування, де орні землі масово переходять у категорію забудованих територій (*built-up areas*). Таким чином, аналіз трансформації агломерації вимагає впровадження жорстких інструментів просторового планування, які б базувалися на міжнародному досвіді управління сталим розвитком міських регіонів.

Список використаних джерел

1. Batten D. F. Network Cities: Creative Urban Agglomerations for the 21st Century. *Urban Studies*. 1995. №32(2). P. 313–327. URL: <https://www.jstor.org/stable/43196269>

2. Hamidi S. & Ewing R. Measuring Sprawl and its Impact. *Journal of Planning Education and Research*. 2015. №35(1). P. 35–50. DOI : <https://doi.org/10.1177/0739456X14565247>
3. Netzband M., Stefanov W. L. & Redman C. (Eds.). Applied Remote Sensing for Urban Planning, Governance and Sustainability. *Springer Science & Business Media*, 2007. 278 p. URL : https://books.google.com.ua/books?id=0fTse9UL6_IC&printsec=frontcover&hl=uk#v=onepage&q&f=false
4. UN-Habitat. World Cities Report 2022: Envisaging the Future of Cities. *United Nations Human Settlements Programme*. 2022. URL : https://unhabitat.org/sites/default/files/2022/06/wcr_2022.pdf
5. *The Routledge Handbook of Urbanization in Southeast Asia*. Edited by Padawangi R. Routledge. 2019. DOI : <https://doi.org/10.4324/9781315562889>
6. Чернюх А. І. Трансформація рекреаційного ландшафту Чернівецької агломерації: просторові зміни в умовах урбанізації. *Регіон – 2025: стратегія оптимального розвитку*: Матер. міжнар. наук.-практ. конференції (м. Харків, 20 листопада 2025 р.). Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2025. С. 274–276. URL : <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/13861>

Отримано: 16.05.2026

ЗМІСТ

ТЕМАТИЧНИЙ НАПРЯМ 1. *ІННОВАЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ СУЧАСНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ*

Базалійська Наталія

КОНТРОЛІНГ ПЕРСОНАЛУ В СИСТЕМІ HR-ІНЖИНІРИНГУ: АДАПТАЦІЯ ДО
ГЛОБАЛЬНОГО ДЕФІЦИТУ КАДРІВ ТА ВИКЛИКІВ МІЖНАРОДНОЇ ПОЛІТИКИ В
ПЕРІОД ВІЙНИ 4

Богданова Єва

ПСИХОЛОГІЧНА СТІЙКІСТЬ ТА МЕНТАЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ІННОВАЦІЙНА
СКЛАДОВА УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В УМОВАХ ВІЙНИ 7

Гахович Наталія

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЗЕЛЕНОГО ПЕРЕХОДУ В УКРАЇНІ 9

Голіонко Наталія, Голіонко Владислав

УКРАЇНА У МІЖНАРОДНИХ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСАХ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ
ТА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ 12

Гордій Наталія

СТАЛИЙ РОЗВИТОК ЕНЕРГЕТИЧНОГО СЕКТОРУ ЯК ФУНДАМЕНТ
ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ 14

Марусей Тетяна

ІННОВАЦІЙНА ТРАНСФОРМАЦІЯ ТУРИЗМУ В СИСТЕМІ ПОВОЄННОГО
ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ 17

Панькова Оксана, Красуліна Яніна

ПРО ЗАСАДИ МІСІЄ-ОРІЄНТОВАНОЇ ПОЛІТИКИ (MISSION-ORIENTED POLICY)
ДЕРЖАВИ У ПОВОЄННОМУ ВІДНОВЛЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ
ТА ПРОМИСЛОВOSTІ..... 20

Петренко Надія

ВІДРОДЖЕННЯ ПІДХОДІВ Г. М. ДОБРОВА В ІННОВАЦІЙНІЙ МОДЕЛІ
«ФЕНІКС-ІННОВАЦІЇ» 24

Савченко Вадим

ДЕТЕРМІНАНТИ ВАРТОСТІ КАПІТАЛУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ
МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ТА ВОЄННИХ РИЗИКІВ..... 26

Шовкун Інна

ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ ТА МІЖНАРОДНЕ НАУКОВО-ТЕХНІЧНЕ
СПІВРОБІТНИЦТВО 28

Придеткевич Станіслав, Касіяник Ігор, Матуз Ольга ЛАНДШАФТНО-ЕКОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ АНТРОПОГЕННИХ ГЕОСИСТЕМ ПОДІЛЛЯ.....	103
---	-----

Салій Михайло, Сабадаш Володимир, Білокриницький Сергій «ФІНАНСОВА СПРОМОЖНІСТЬ ГРОМАД ЯК ІНДИКАТОР СТАЛОГО РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ: ДИНАМІКА ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ У 2021–2025 РР.».....	106
---	-----

Ткачук Віталій МАРКЕТИНГ ТЕРИТОРІЙ В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ.....	110
--	-----

Удова Людмила ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВІДХОДІВ ТА СИРОВИНИ РОСЛИННИЦТВА.....	113
---	-----

Фесюк Василь ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У СТРАТЕГІЧНИХ ДОКУМЕНТАХ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ НА ПРИКЛАДІ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	116
--	-----

Чернюх Андрій ТРАНСФОРМАЦІЯ ПРОСТОРОВОГО РОЗВИТКУ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ АГЛОМЕРАЦІЇ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ СВІТОВИХ УРБАНІСТИЧНИХ КОНЦЕПЦІЙ	119
---	-----

Швець Наталія ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ СТРАТЕГУВАННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	122
---	-----

ТЕМАТИЧНИЙ НАПРЯМ 4.
ЗБЕРЕЖЕННЯ ЛЮДСЬКОГО ТА ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ В УМОВАХ
НАЦІОНАЛЬНИХ ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

Антонюк Валентина РОЗВИТОК ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ	125
---	-----

Базалійський Віталій МІЖНАРОДНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ ТА HR-ТЕХНОЛОГІЙ У ПЕРІОД ВОЄННОЇ ТУРБУЛЕНТНОСТІ	129
---	-----

Бородіна Оксана ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ПОСТКРИЗОВОГО ПОДОЛАННЯ РЕГІОНАЛЬНОЇ ДЕПОПУЛЯЦІЇ.....	132
--	-----

Вознюк Руслан ТРАНСФОРМАЦІЯ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНОЮ КУЛЬТУРОЮ: HR-ІНЖИНІРИНГ ТА ЦІННІСНА АДАПТАЦІЯ ДО ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ МІЖНАРОДНОЇ ПОЛІТИКИ В ПЕРІОД ВІЙНИ	135
--	-----

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Наукове електронне видання

ПРОБЛЕМИ, ПРІОРИТЕТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ХХІ СТОЛІТТІ

**Матеріали XVIII міжнародної
науково-практичної конференції**

21 травня 2026 р.

Електронне видання

Підписано 28.05.2026. Гарнітура «Cambria».
Об'єм даних 4,1 Мб. Обл.-вид. арк. 19,8. Зам. № 1247.

Видавець і виготовлювач Кам'янець-Подільський національний
університет імені Івана Огієнка, вул. Огієнка, 61, м. Кам'янець-Подільський, 32300

Свідоцтво про внесення до державного реєстру суб'єктів видавничої справи
серії ДК № 3382 від 05.02.2009 р.